

Отметили отсутствие существенных разниц относительно количества и качества семени, полученного от быков разной массы тела возрастом 360 дней в двух первых годах их племенного пользования. В отдельных же группах быков отметили существенные разницы относительно общего количества семени и объема эякулятов, полученных от них в первом и втором году пользования.

Kuczaj M., Pawlina E. — Attempts to assess the influence of body weight of bulls aged 360 days on the semen characteristics

The examinations were carried out on 80 bulls in the Breeding and Insemination Unit in Kłodzko. The

animals of Lowland Red-White breed were used in 1976—1983. The bulls were allotted into four groups according to their body weight, aged 360 days; this element was one of criteria applied to assess individual animals. For each group of bulls the following values were determined: the amount of semen, the volume of ejaculates, and the concentration of spermatozoons in the first and second year of production. No differences were found in relation to the quantity and quality of the semen obtained from bulls of various body weights aged 360 days in the first two years of breeding exploitation. In individual groups of the bulls significant differences regarding the amount of the semen and the volume of ejaculated were noted.

ANDRZEJ SALWA, STANISŁAW KOPEĆ

Przypadek występowania otrętu u krów

Zakład Higieny Weterynaryjnej, ul. Kaprów 10, 80-316 Gdańsk

W ostatnich latach wśród zakaźnych chorób krycia coraz większą rolę odgrywa otręt. Potwierdzeniem tego są liczne doniesienia zagraniczne (5, 6, 7, 8, 9, 13). O potencjalnej możliwości występowania w Polsce zakażeń BHV-1 (Bovine herpes virus-1) zwanego również wirusem otrętu — IBR/IPV (Infectious bovine rhinotracheitis — Infectious pustular vulvovaginitis) świadczą publikacje krajowe (2, 3, 4, 10). Dotychczas brak było doniesień o występowaniu w ostatnich latach otrętu u krów i jałówek. Badania terenowe oraz wirusologiczne i serologiczne wykazywały występowanie otrętu jedynie u buhajów w Stacjach Hodowli i Unasienniania Zwierząt (3, 4). Niemniej jednak kilkulatnie badania własne krwi krów z terenu województw Polski Północnej wskazują na wzrost ilości zwierząt posiadających przeciwciała dla BHV-1 (12).

Opis przypadku

Na początku lipca w miejscowości P. w jednym z województw Polski Północnej wystąpiły liczne zachorowania krów z objawami ze strony układu rodowego. Pierwsze objawy zaobserwowano u 2 krów należących do rolnika indywidualnego. U zwierząt tych stwierdzono objawy świądu okolicy warg sromowych, wyciek surowiczno-śluzowy z pochwy oraz silne zaczerwienienie i obrzmienie błony śluzowej przedsionka pochwy, pokrytej licznymi pęcherzykami barwy szaro-białej o nieregularnym kształcie, wielkości od drobnych do 2—3 cm średnicy. Z wywiadu wynikało, że pod koniec czerwca krowy te były kryte przez buhaja pochodzącego z tej samej miejscowości w punkcie kopulacyjnym. U podejrzanego o zakażenie buhaja stwierdzono dużą bolesność okolicy narządów płciowych. Zauważono również wypływ śluzowo-ropny z worka napletkowego. Błona śluzowa prącia

była obrzękła i silnie przekrwiona, pokryta śluzem z dużą domieszką krwi.

W okresie następnych dwóch miesięcy wystąpiły dalsze zachorowania krów i buhajów z podobnymi objawami chorobowymi. W wyniku przeprowadzonego przeglądu stada bydła w tej miejscowości i okolicy wykryto badaniem klinicznym 70 chorych krów i buhajów. W związku z zaistniałą sytuacją chore krowy odizolowano i zastosowano leczenie miejscowe i ogólne. Zakażone buhaje eliminowano. Na czas trwania choroby wstrzymano krycie naturalne.

Materiał i metody

Materiał do badań stanowiły krew, wymazy z przedsionka pochwy i pochwy krów oraz wypłuczyny z napletka buhaja. Próby izolacji wirusa dokonano na hodowli komórkowej jąder cielecych (HKJC) według ogólnie przyjętej techniki diagnostycznej (1, 11). Identyfikację wyizolowanych szczepów BHV-1 przeprowadzono za pomocą odczynu seroneutralizacji metodą alfa i odczynu immunofluorescencji. Badanie serologiczne wykonano przy pomocy odczynu seroneutralizacji metodą beta. Jako szczepu standardowego do badań porównawczych użyto szczepu wirusa IBR/IPV 468 otrzymanego z Zakładu Wirusologii Instytutu Weterynarii w Puławach.

Wyniki i omówienie

W wyniku przeprowadzonych badań wirusologicznych wyizolowano szczepy BHV-1, które oznaczono umownie: Gd. 715/85, Gd. 716/85, Gd. 717/85, Gd. 721/85 i Gd. 1021/85 (tab. 1). Efekt cytopatyczny w HKJC wystąpił już w pierwszym pasażu po 3—4 dniach inkubacji w temperaturze 37°C. Stwierdzono, że miana TCID₅₀ wyizolowanych szczepów BHV-1 obliczone wg Reeda i Muencha wynosiły od 10^{-6.8} do 10^{-7.0}/0,1 ml. Indeks seroneutralizacji dla porównawczych szczepów wyniósł od 10^{3.4} do 10^{5.3}. Na uwagę zasługują pozytywne wyniki izolacji wirusa z pochwy oraz ujemne z przedsionka

Tab. 1. Zestawienie wyników badań wirusologicznych i serologicznych bydła

Nr krowy	Wyniki izolacji wirusa		Miano szczepów BHV-1 w I pasażu w HKJC	Indeks seroneutralizacji	Odczyn seroneutralizacji beta
	wymazy z pochwy	wypłuczyny z napletka			
1	(+)		10 ^{-7.1}	105.0	1:8
2	(+)		10 ^{-6.8}	104.5	1:16
3	(+)		10 ^{-6.9}	103.4	1:8
4	(-)		-	-	1:8
5	(-)		-	-	1:8
6	(-)		-	-	1:8
7	(+)		10 ^{-7.6}	104.2	1:32
8	(-)		-	-	1:16
9	(-)		-	-	1:8
10	(-)		-	-	1:8
buhaj		(+)	10 ^{-7.4}	105.3	1:16

Objaśnienia: (+) — izolacja wirusa, (-) — brak izolacji wirusa, HKJC — hodowla komórkowa jąder cielecych.

pochwy, co spowodowane było prawdopodobnie tym, że krowy od których pobierano materiał do badań były kilka dni wcześniej leczone. Fakt ten mógł mieć wpływ na ujemne wyniki izolacji u pozostałych krow. Badania serologiczne krow wykazały obecność swoistych przeciwciał dla BHV-1 (tab. 1). Miana dodatnie stwierdzono u 100% badanych zwierząt. Występowanie stosunkowo niskich mian przeciwciał może być związane z krótkim okresem czasu między momentem zakażenia a pobraniem krwi do badań.

Wnioski

1. Identyfikacja serologiczna i cytomorfologiczna wyisobnionych szczepów dowodzi, że są one szczepami BHV-1.

2. Izolowane szczepy wirusa okazały się czynnikiem etiologicznym i spowodowały wystąpienie otrętu u krow i buhajów.

3. Przypadek ten stanowi przykład niebez-

pieczeństwa rozprzestrzeniania na kraj otrętu poprzez krycie chorymi buhajami.

Piśmiennictwo

1. Baczyński Z.: Wirusologiczna technika i diagnostyka weterynaryjna I. W. Pulawy, 1975.
2. Baczyński Z., Majewska H.: Bull. vet. Inst. Pulawy, 21, 79, 1977.
3. Baczyński Z., Zmudzński J.: Medycyna Wet. 29, 91, 1983.
4. Baczyński Z., Zmudzński J.: Występowanie zakażeń BHV-1 u buhajów w Polsce na podstawie badań serologicznych. Mat. Sesji Nauk. Warszawa, 1985.
5. Bauer K., Gerbermann., Smittdiel E., Winterrall G.: Tierärztl. Umschau 33, 1, 1980.
6. Bergemann H., Karge E., Lehnert E., Lieberbaun H.: Mh. Vet.-Med. 36, 61, 1981.
7. Bitch V.: Diagnostyka laboratoryjna, kontrola i zwalczanie zakażeń IBR/IPV u bydła w Danii. Mat. Sesji Nauk. Warszawa, 1985.
8. Bommeli W.: Zwalczanie zakażeń IBR/IPV w Szwajcarii. Mat. Sesji Nauk. Warszawa, 1985.
9. Bouters R.: Zakażenie IPV u buhajów. Mat. Sesji Nauk. Warszawa, 1985.
10. Kita J.: Postęp w diagnostyce i zwalczaniu zakażeń wirusem IBR/IPV u bydła. Mat. Sesji Nauk. Warszawa, 1985.
11. Larski Z.: Diagnostyka wirusologiczna chorób zwierząt. PWRiL, Warszawa, 1977.
12. Salwa A.: Dane niepublikowane.
13. Straub O. C. Wagner K.: Dt. tierärztl. Wschr. 84, 259, 1977.

Adres autora: dr Andrzej Salwa, ul. Chałubińskiego 6/32, 80-807 Gdańsk

KITAMURA N., YAMADA J., CALINGASAN N. Y., YAMASHITO T.: Badania histologiczne i immunocytochemiczne komórek wydzielania wewnątrzorgano przewodzie pokarmowym krow i cieląt. (Histological and immunocytochemical study of endocrine cells in the gastrointestinal tract of the cow and calf). Am. J. vet. Res. 46, 1378—1386, 1985 (6).

Prześlędzono rozmieszczenie i ilość komórek argyroficznych i komórek immunoreaktywnych na 5-hydroksytryptaminę (5-HT), substancję P (SP), somatostatynę, leucynenkefalinę, GIP, cholecystokininę, sekretynę, motylinę i neurosekretynę w 9 odcinkach przewodu pokarmowego krow w wieku powyżej jednego roku i cieląt w wieku do 3 miesięcy. 5-HT i somatostatyna występowały we wszystkich badanych odcinkach przewodu pokarmowego. (Odcinek sercowy, dna i odźwiernika trawieńca, dwunastnica, jelito biodrowe, jelito ślepe, okrężnica i prosięca). Natomiast pozostałe komórki immunoreaktywne występowały w różnych odcinkach przewodu pokarmowego, przy czym większe ich ilości stwierdzano u cieląt.

KIRKBRIDE C. A., GATES C. E., COLLINS J. E., RITCHIE A. E.: Ronienie owiec na tle zakażenia bez-tlenowcami. (Ovine abortion associated with an anaerobic bacterium). J. Am. vet. med. Ass. 186, 789—791, 1985 (8).

Campylobacter sp. wyizolowano z narządów wewnętrznych dwóch poronionych jagniąt u których stwierdzono ogniska martwicowe w wątrobie o średnicy do 0,5 cm. Badania histologiczne wykazały ogniska martwicy skrzepowej i ropne ogniska zapalne. Niektóre ogniska martwicowe były nacieczone neutrofilami i makrofagami, w innych występowały wyłącznie skoagulowane hepatocyty i pozostałości materiału jądrowego. W preparatach sporządzonych z hodowli prowadzonych w atmosferze 80% azotu, 10% dwutlenku węgla i 10% wodoru w 37°C oglądanych w ciemnym polu widzenia występowały wrzecionowatego kształtu ruchome komórki o wymiarach 5—10 μm, gram ujemne i dobrze wybarwiane metodą Giemzy. W hodowlach 3—5-dniowych stwierdzano postacie pleomorficzne o wymiarach 0,5—1,0×6—15 μm, zaś w starszych hodowlach występowały orzęsione komórki o wymiarach 0,2—0,6×20—30 μm.